

Oponentský posudek k předložené dizertační práci:

Autorka: Pavla Jonssonová

Název: Mýty české hudební alternativy osmdesátých let

V rámci svého doktorandského studia předložila PhDr. Pavla Jonssonová svou dizertační práci, v níž se pokouší o nelehký úkol – o originální, a přitom velmi odpovědnou a promyšlenou, charakteristiku hlavních postav scény české hudební alternativy osmdesátých let, a to prostřednictvím teoretického konceptu mýtu. Odbornou činnost autorky dizertační práce sleduji již delší dobu a znám i některé její publikované statě, které se k dizertaci vztahují.

S plnou odpovědností mohu tedy prohlásit, že autorka této práce vždy projevovala vysokou míru nejen opravdového zájmu, ale i serióznosti při nelehké interpretaci pramenů, textů, nahrávek i rozhovorů obsažených v této práci. Tomu odpovídá i její organizace, forma a vysoká jazyková úroveň. Autorka problematická témata nezjednodušuje, ani se nesnaží svou metodologii násilně “naroubovat” na jednotlivé osobnosti a jevy. Mýtus zde slouží spíše jako rámec práce, který dovoluje vystoupit na světlo i fenoménům, které by v jiných interpretacích a metodologiích mohly zapadnout. Je to vidět především v kapitolách o Jazzové sekci, v kapitole o hudbě a postoji Karla Babuljaka, a rebelství Mikoláše Chadimy.

Práce má 9 kapitol, přičemž v prvních dvou kapitolách Jonssonová osvětluje pojmy alternativa, underground a různá pojetí mýtu, která poté v práci dále rozvádí. Za kladný rys považuji fakt, že jednotlivé mýty (Prométeus, Odysseus, Rebel, Psýché a další) dávají práci koherenci a systematičnost. Tuto vlastnost podporuje i to, že Jonssonová se zaměřuje hlavně na pojetí mýtu u Mircea Eliadeho a Bronislawy Malinowského. Díky tomu nepůsobí práce roztržštěně a udržuje si rámec bádání i vlastní dynamickou strukturu.

Co se týče volby tématu, oceňuji, že autorka si vybrala téma alternativy, jejíž prostředí dobře zná ze zkušenosti i o něm hodně přečetla. Hned na počátku práce otevřeně odhaluje svou pozici v alternativní hudbě, upozorňuje na svou angažovanost a entusiasmus spojený s obdobím i skupinou lidí, které byla do určité míry součástí. Vstupním „odkrytím pozice“, a také úvodními pasážemi jednotlivých kapitol, se tak blíží perspektivě autoetnografie. Tuto subjektivnost své pozice ale zároveň překračuje tím, že nechává jednotlivé aktéry z alternativní scény mluvit z jejich vlastní pozice. Pomocí rozhovorů dává čtenáři své práce možnost vidět témata z několika perspektiv. Je zde i etický rozměr, spolu s intimitou rozhovorů a důvěrou zúčastněných v autorčin přístup. Toto vše hodnotím jako kladné rysy práce. Jako negativa vidím především problém dostupnosti a stavu zkoumaných materiálů či jejich neúplnost, způsobenou i nepřátelským přístupem komunistického režimu k alternativě. Tuto okolnost ovšem autorka ovlivnit nemohla a materiály, které se jí podařilo shromáždit poctivě systematizovala (viz chronologie na konci každé kapitoly).

Mezi dalšími kapitolami práce bych, mimo první a druhou kapitolu, vyzvedla kapitolu pátou, šestou a sedmou, které jsou z mého pohledu největším přínosem pro současné bádání o hudební alternativě.

V páté části se Jonssonová věnuje postavě Karla Babuljaka. Je to významný krok ve výzkumu počátků reggae hudby v Čechách, kterému na naší akademické půdě stále není věnováno dostatek pozornosti. Autorka je tudíž na poli reggae v Čechách průkopnicí. Kapitola má osvětlující charakter vzhledem k historii (podává genealogie kapel Mama Bubo a Babalet), ale autorka zde navíc i dobře používá mýtus o ztraceném ráji a cituje z Mírcea Eliadeho. Jedinou poznámku mám k závěru, který by bylo dobré rozvinout trochu více, aby nepůsobil useknutě.

V kapitole o Mikoláši Chadimovi (6. kapitola) oceňuji použití teorie nejen Eliadeho, ale i Maffesoliho a Camuse, týkající se rebelství. Zvyšuje se tak vědecká úroveň textu a text se posouvá mimo svou narativní rovinu. Dalším pozitivním rysem kapitoly je hudební analýza Chadimovy skladby (s. 153), což je metodologicky přínosné a v české literatuře ojedinělé.

Analýza skladeb a textů (především kapely DG307) i etických a náboženských postojů je největším přínosem i sedmé kapitoly o Pavlu Zajíčkovi jako Odysseovi. Ze Zajíčkovy pozice je sice jasné, že sám by se k velkému mýtu Odyssea nehlásil, a to proto, že žije v přítomném okamžiku a k ničemu z minulosti se nechce upoutávat. Mýtus však pomáhá odhalit i některá bolestivá místa Zajíčkova života a tvorby, a mýtický rámeček, jak jej autorka použila, působí přesvědčivě.

Autorky bych se zeptala jen na osvětlení jedné otázky (která se mi jako filosofce často vracela během čtení práce): Jak rezonuje mýticko-religionistický přístup Eliadeho s křesťanskou vírou některých účastníků alternativy (Zajíčka, Míkové, Jirouse a dalších)?

Ze všeho, co jsem doposud uvedla, snad dostatečně jasně vyplývá, že předložená dizertační práce PhDr. Pavly Jonssonové představuje velmi dobře propracovanou, promyšleně sestavenou a ve svých závěrech pronikavou a originální studii české hudební alternativy, jež v plné míře prokazuje schopnost autorky vědecky pracovat a fundovaně o tématech přemýšlet. Protože obsah práce splňuje požadavky kladené na doktorskou dizertační práci, samotná práce je kvalitní a autorka zde prokázala potřebné znalosti v daném oboru, což dokazuje mj. i její publikační činnost, hodnotím tuto doktorskou práci kladně a **doporučuji tuto doktorskou práci k obhajobě.**

V případě úspěšné obhajoby navrhuji, aby byl *PhDr. Pavle Jonssonové* udělen titul **doktorka** (PhD.).

Blanka Maderova, PhD

